

משפטים בסדרות של מספרים ממשיים וגבולותיהם

משפט 1:

אם סדרה מתכנסת אזי יש לה גבול אחד ויחיד. במילים אחרות סדרה אינה יכולה להתכנס לשני גבולות.

משפט 2:

כל סדרה מתכנסת היא חסומה.

משפט 3:

יהיו $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ ו- $\{b_n\}_{n=1}^{\infty}$ סדרות מתכנסות $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = A$, $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = B$

אזי

$$\lim_{n \rightarrow \infty} ca_n = c \lim_{n \rightarrow \infty} a_n = cA, \text{ א.לכל קבוע } c.$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} (a_n + b_n) = \lim_{n \rightarrow \infty} a_n + \lim_{n \rightarrow \infty} b_n = A + B. \text{ ב.}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} (a_n b_n) = (\lim_{n \rightarrow \infty} a_n)(\lim_{n \rightarrow \infty} b_n) = AB. \text{ ג.}$$

ד. אם בנוסף לנתונים הנ"ל לכל $n \in \mathbb{N}$, $b_n \neq 0$, $B \neq 0$ אזי

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \frac{\lim_{n \rightarrow \infty} a_n}{\lim_{n \rightarrow \infty} b_n} = \frac{A}{B}$$

משפט 4:

אם הסדרה $\{b_n\}_{n=1}^{\infty}$ חסומה ואם $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$ אזי הסדרה $\{a_n b_n\}_{n=1}^{\infty}$ מתכנסת

$$\lim_{n \rightarrow \infty} (a_n b_n) = 0 \text{ ו-}$$

משפט 5:

תהי $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ סדרה מתכנסת לגבול L ויהי b מספר נתון אז קיים n_0 כך שלכל

$$L \geq b \text{ אזי } a_n \geq b, n \geq n_0$$

משפט 6: (כלל הסנדביץ')

יהיו $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$, $\{b_n\}_{n=1}^{\infty}$ ו- $\{c_n\}_{n=1}^{\infty}$ שלוש סדרות. אם $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} c_n = L$ ואם קיים n_0 כך שלכל

$$a_n \leq b_n \leq c_n, n \geq n_0 \text{ אזי גם הסדרה } \{b_n\}_{n=1}^{\infty} \text{ מתכנסת לגבול } L.$$

משפט 7:

תהי $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ סדרת מספרים חיוביים, אם קיים הגבול $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{a_{n-1}}$ אזי הסדרה $\{\sqrt[n]{a_n}\}_{n=1}^{\infty}$ מתכנסת

$$\text{ומתקיים השוויון } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{a_{n-1}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n}.$$

משפט 8: (התכנסות במובן הרחב)

תהי $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ סדרת מספרים כך ש- $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$, ו- $a_n \neq 0$ לכל n , אזי $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{|a_n|} = \infty$

משפט 9 : (גבול של סדרות מונוטוניות)

כל סדרה מונוטונית וחסומה מתכנסת.

מסקנה:

סדרה מונוטונית עולה וחסומה מתכנסת לסופרמום שלה

סדרה מונוטונית יורדת וחסומה מתכנסת לאינפיום שלה

משפט 10:

כל סדרה מונוטונית מתכנסת במובן הרחב.

מסקנה:

סדרה מונוטונית עולה ולא חסומה מתכנסת לאינסוף.

סדרה מונוטונית יורדת ולא חסומה מתכנסת למינוס אינסוף.

משפט 11:

תהי $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ סדרה מונוטונית עולה, ו- $\{b_n\}_{n=1}^{\infty}$ סדרה מונוטונית יורדת, ונניח שמתקיים

א. לכל $n \in \mathbb{N}$, $a_n \leq b_n$.

ב. $\lim_{n \rightarrow \infty} (b_n - a_n) = 0$.

אזי שתי הסדרות מתכנסות לאותו גבול.

משפט 12 : (הלמה של Cantor)

תהי $\{[a_n, b_n]\}_{n=1}^{\infty}$ סדרת קטעים סגורים כך שלכל $n \in \mathbb{N}$, $[a_{n+1}, b_{n+1}] \subseteq [a_n, b_n]$

$\lim_{n \rightarrow \infty} (b_n - a_n) = 0$. אזי קיימת נקודה **אחת בלבד** c כך ש- $c \in [a_n, b_n]$ לכל $n \in \mathbb{N}$.

משפט 13 : (המספר e)

הסדרה $a_n = (1 + \frac{1}{n})^n$ מתכנסת לגבול שנקרא לו e . בנוסף לכך $2 < e \leq 3$.

משפט 14 : (תתי-סדרות)

אם הסדרה $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ מתכנסת (כולל במובן הרחב) אזי כל תת-סדרה שלה מתכנסת לאותו גבול.

משפט 15:

תהי $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ סדרה המקיימת לכל n , $a_n \neq 0$ וכך ש- $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \infty$.

אזי $\lim_{n \rightarrow \infty} (1 + \frac{1}{a_n})^{a_n} = e$ ו- $\lim_{n \rightarrow \infty} (1 - \frac{1}{a_n})^{a_n} = \frac{1}{e}$.

משפט 16:

אם לסדרה $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ קיימות שתי תתי-סדרות המתכנסות לגבולות שונים (גם במובן הרחב), אזי הסדרה

לא מתכנסת.

משפט 17:

סדרה מונוטונית $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ מתכנסת $\Leftrightarrow$ יש לה לפחות תת-סדרה אחת מתכנסת.

משפט 18:

לכל סדרה מתכנסת יש תת-סדרה מונוטונית .

משפט 19: (Bolzano-Weierstrass)

לכל סדרה חסומה יש תת-סדרה מתכנסת.

לכל סדרה חסומה יש לפחות גבול חלקי אחד.

מסקנה:

לכל סדרה יש תת-סדרה מתכנסת במובן הרחב . לכן לכל סדרה יש גבול חלקי במובן הרחב.

משפט 20:

סדרה מתכנסת במובן הרחב $\Leftrightarrow$ יש לה בדיוק גבול חלקי אחד.

משפט 21:

לכל סדרה חסומה קיים הגבול החלקי הקטן ביותר וקיים הגבול החלקי הגדול ביותר.

משפט 22:

יהי A הגבול התחתון של $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ ו- $\bar{A}$ הגבול העליון של $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ אזי לכל $\varepsilon > 0$, הקטע $(A - \varepsilon, \bar{A} + \varepsilon)$ מכיל כמעט את כל אברי הסדרה.

כלומר קיים n_0 כך שלכל $n \geq n_0$, $\underline{A} - \varepsilon < a_n < \bar{A} + \varepsilon$.

משפט 23:

סדרה $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ מתכנסת $\Leftrightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \underline{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \bar{a_n}$.

משפט 24:

יהיו $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$, $\{b_n\}_{n=1}^{\infty}$ שתי סדרות של מספרים ממשיים . אזי

א. $\underline{\lim}_{n \rightarrow \infty} a_n + \underline{\lim}_{n \rightarrow \infty} b_n \leq \underline{\lim}_{n \rightarrow \infty} (a_n + b_n) \leq \overline{\lim}_{n \rightarrow \infty} a_n + \overline{\lim}_{n \rightarrow \infty} b_n$.

ב. $\underline{\lim}_{n \rightarrow \infty} a_n + \underline{\lim}_{n \rightarrow \infty} b_n \leq \underline{\lim}_{n \rightarrow \infty} (a_n + b_n) \leq \overline{\lim}_{n \rightarrow \infty} a_n + \overline{\lim}_{n \rightarrow \infty} b_n$.

אם בנוסף $a_n \geq 0$, $b_n \geq 0$ לכל $n \in \mathbb{N}$, אזי גם

ג. $(\underline{\lim}_{n \rightarrow \infty} a_n)(\underline{\lim}_{n \rightarrow \infty} b_n) \leq \underline{\lim}_{n \rightarrow \infty} (a_n b_n) \leq (\overline{\lim}_{n \rightarrow \infty} a_n)(\overline{\lim}_{n \rightarrow \infty} b_n)$.

ד. $(\underline{\lim}_{n \rightarrow \infty} a_n)(\underline{\lim}_{n \rightarrow \infty} b_n) \leq \underline{\lim}_{n \rightarrow \infty} (a_n b_n) \leq (\overline{\lim}_{n \rightarrow \infty} a_n)(\overline{\lim}_{n \rightarrow \infty} b_n)$.

משפט 25: (Cauchy)

סדרת מספרים ממשיים $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ מתכנסת $\Leftrightarrow$ לכל $\varepsilon > 0$ קיים מספר טבעי n_0 כך שלכל $m, n \geq n_0$

מתקיים $|a_m - a_n| < \varepsilon$. התנאי האחרון נקרא הקריטריון של קושי .

משפט 26 : (קריטריון קושי)

סדרת מספרים ממשים $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ מתכנסת $\Leftrightarrow$ לכל $\varepsilon > 0$ קיים מספר טבעי n_0 כך שלכל $n \geq n_0$ ולכל $p \in \mathbb{N}$ מתקיים $|a_{n+p} - a_n| < \varepsilon$.

רישום ע"י סימנים לוגיים:

$$\{a_n\}_{n=1}^{\infty} \text{ מתכנסת } \Leftrightarrow \forall \varepsilon > 0, \exists n_0, \forall n \geq n_0, \forall p \in \mathbb{N} : |a_{n+p} - a_n| < \varepsilon$$

אם נשלול את שני הצדדים שבפסוק זה נקבל קריטריון להתבדרות בסדרה

$$\{a_n\}_{n=1}^{\infty} \text{ מתבדרת } \Leftrightarrow \exists \varepsilon > 0, \forall n_0, \exists n \geq n_0, \exists p \in \mathbb{N} : |a_{n+p} - a_n| \geq \varepsilon$$

במילים הסדרה $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ מתבדרת $\Leftrightarrow$ קיים $\varepsilon > 0$, כך שלכל מספר טבעי n_0 , קיים $n \geq n_0$ וקיים מספר טבעי p כך ש- $|a_{n+p} - a_n| \geq \varepsilon$

משפט 27:

תהי $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$ סדרה כלשהי, ותהי $\{y_n\}_{n=1}^{\infty}$ סדרה מונוטונית עולה ממש ולא חסומה. אם קיים הגבול

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x_n}{y_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x_{n+1} - x_n}{y_{n+1} - y_n} \quad \text{אזי} \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x_{n+1} - x_n}{y_{n+1} - y_n}$$